

Niso nas presenetili

GRADITEV SISTEMA SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE JE NEPOSREDNO VTKANA V VSE CELICE NAŠE DRUŽBE IN JE POSTALA SKRIB, PRAVICA IN OBVEZNOST VSAKEGA DELOVNEGA ČLOVEKA, JUGOSLAVIJA PA NEZAVZETNA TRDNJAVA ZA VSAKEGA AGRESORJA.
TITO

O pripravah na akcijo »NIC NAS NE SME PRESENETITI« v naši delovni organizaciji smo že pisali. Ravno tako smo se v našem glasilu seznanili z osnovnimi nalogami vseh struktur splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Ob zaključku akcije NNNP-79 naj vas seznanimo z njenim potekom in doseženimi uspehi.

Svet za LO in DS pri RK SZDL je ob začetku akcije v svojem informativnem priročniku poudaril, da so v akciji med drugim zajete »naloge celovitega idejno-političnega in strokovnega usposabljanja vseh struktur prebivalstva, usposabljanja vseh družbenih in upravnih organov, družbenih služb in dejavnosti in vodstev družbenopolitičnih in družbenih organizacij za opravljanje nalog v vojni in ob naravnih nesrečah. Težišče akcije mora biti pri tem usmerjeno v politično in strokovno usposabljanje vseh delovnih ljudi in občanov, zlasti mladine v temeljnih samoupravnih skupnostih in združenjih...«.

Ne glede na specifičnost naše delovne organizacije, ki ima posamezne TOZD locirane tudi v drugih občinah v SRS, ne le v občini Piran in Izola, da pri tem ne omenjajo odkupnih postaj in raznih skladišč širom Jugoslavije, je zaključna akcija NNNP-79 tudi pri nas v celoti uspela.

Priprave na zaključno vajo 29. in 30. 9. 1979 so potekale načrtovano od aprila 1979 dalje pod vodstvom OOOZS v sodelovanju z ostalimi družbeno političnimi organizacijami v TOZD in DSSS.

Na ravni delovne organizacije je bil zaradi organiziranega, uspešnega in koordiniranega dela in nalog ustanovljen koordinacijski odbor sindikatov, v TOZD in DSSS pa odbori pri OOOZS. Odbori so izvajali vse svoje naloge po predhodno začetih programih aktivnosti. Programe aktivnosti so sprejeli tudi štab in enote CZ, pripadniki narodne zaščite, odbori za LO in DSZ v TOZD in DSSS ter ostali faktorji.

Izdelan je bil tudi lasten program za zaključno vajo 29. in 30. 9. 1979, kjer so bile zajete vse aktivnosti vseh dejavnikov ter nosilcev nalog s področja LO in DSZ (komitejev za LO in DSZ, družbeno političnih organizacij, štaba in enot CZ, Narodne zaščite, dežurne in kurirske službe, informativno propagandne dejavnosti itd.).

Med akcijo so bili ažurirani in izpopolnjeni vsi načrti za obrambo in zaščito, izpopolnjene so bile enote civilne zaščite, pripadniki narodne zaščite so opravili pouk in preizkus znanja, izvajalci posameznih nalog so se ponovno seznanili s svojimi dolžnostmi, enote civilne zaščite so bile opremljene z najnujnejšo opremo in sredstvi ter so imele več vaj v gašenju požarov, reševanju ponesrečencev, nudenju prve medicinske pomoči itd.

Vse te priprave in vaje so pripomogle k uspehu zaključne akcije NNNP-79 29. in 30. 9. 1979. Ne bi vam naštevali posameznih vaj ali sprovedenih načrtovanih na-

log, saj smo bili tako pri vajah pred zaključkom akcije, kot v sami zaključni akciji udeleženi vsi.

Poudariti moramo, da so vsi angažirani resno in odgovorno pristopili k izvajanju svojih nalog, predvsem člani komitejev, poslovodni organi, pripadniki na-

skupnostmi, kar je potrebno v bodoče odpraviti. Velik poudarek je bil dan na angažiranju žensk ter mladine, ki so s svojim sodelovanjem dokazali, da so zadostno usposobljeni ter pripravljeni za ukrepanje tako v primerih vojne nevarnosti, kot tudi v primerih težkih elementarnih nesreč, tehničnih nesreč ali drugih izrednih razmer.

O akciji smo bili v teh dneh obširno in podrobno obveščeni v vseh sredstvih dnevnega informiranja. Predsedstvo sindikatov Slovenije je že obravnavalo prve

Od tukaj naprej pa ne smete, če nimate dovoljenja za vstop

rodne zaščite ter štab in enote civilne zaščite. To potrjuje primer, da med zaključno vajo nismo zabeležili neodgovornosti, ekcesov in podobnega, pa tudi »sovražnik« nas ni nikjer presenetil ker so bile vse sovražne dejavnosti pravočasno odkrite in preprečene. Naši sodelavci, zaposleni v odkupnih postajah in skladiščih v SR Sloveniji pa so se v akcijo vključili v kraju, kjer delajo oziroma živijo.

Ze izdelane analize o poteku zaključne vaje so pokazale na nekatere pomanjkljivosti, katere moramo v čimkrajšem času odpraviti. Pri tem naj bi omenili problem »dvojnega« angažiranja naših delavcev, t.j. pri nas ter istočasno v drugih strukturah, predvsem Krajevnih skupnostih. Do tega je prišlo predvsem zaradi nevsklajenosti in nedovoljenega sodelovanja s krajevnimi

zbirne podatke o akciji, ter ugotovilo, da je akcija dokazala množično pripravljenost, kar je bilo v bistvu tudi cilj te akcije.

Celoten potek akcije, njen uspeh in ugotovljene pomanjkljivosti v naši delovni organizaciji, nam vsem, predvsem pa odgovornim dejavnikom (družbenopolitičnim organizacijam, izvajalcem nalog, štabu in enotam CZ, samoupravnim organom, itd.) nalagajo nove naloge med letošnjim in prihodnjim letom.

Uspeh akcije nas ne sme uspati, temveč spodbuditi vse, da bomo še nadalje sodelovali in podružljali ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, tako da bo naša domovina zares nezavzeta trdnjava, ter da nas tudi razne nesreče ne bodo našle nepripravljene.

Katka Medja

Na upravi v Portorožu je bila preizkusna vaja ob pripravah na akcijo NNNP

Kako smo obirali breskve

Obiranje breskev v tozd Kmetijska proizvodnja je že davno za nami. Pozabili smo že na čas, ko smo v trgovinah iskali portoroške breskve in nam prodajalke niso vedele povedati če jih imajo, saj je to ime za nas še novo — prvič so se breskve kmetijske proizvodnje pojavile na trgu

pod to oznako. V TOZD so obrali 46 vagonov breskev, katere je od njih prevzela tozd Zivila. Dogovarjanje med obema tozdoma je bilo letos precej boljše kot v prejšnjem letu in med samim prevzemom ni prihajalo do raznih nesporazumov.

7. december — dan volitev

Čas za katerega so bili izvoljeni delegati v samoupravne organe bo kmalu potekel. Nekateri naj bi ostali še naprej delegati v samoupravnih organih, ostale, ki so to opravljali že drugo mandatno dobo ali pa niso dovolj sodelovali in ne želijo več sodelovati bomo zamenjali in nadomestili z drugimi, novimi člani. Toda funkcijo mora sprejeti član Zveze komunistov, razen če nima tehtnega razloga.

V KATERE ORGANE BOMO VOLILI?

V delegacijo za delavski svet delovne organizacije, delegate za delavski svet TOZD, predsednika disciplinske komisije (vsi TOZD, na nivoju celotne delovne organizacije) ter člane disciplinske komisije (vsaka tozd, ima svoje člane komisije) člane delavske kontrole.

Delavski svet delovne organizacije po konstituiranju imenuje svoje izvršilne organe — odbore in komisije, ki so stalne inčasne.

Stalne komisije so: odbor za LO in DSZ, Odbor za družbeni standard in kadrovske politiko, Odbor za varstvo pri delu, Odbor za ekonomiko, organizacija poslovanja in razvoj. Komisije sestavljajo po en član iz vsake temeljne organizacije in iz delovne skupnosti.

Delavski svet delovne organizacije sestavljajo delegati delavcev TOZD in delegati delovne skupnosti skupnih služb. V delavski svet delovne organizacije volijo delavci temeljne organizacije in delovne skupnosti na 50 delavcev po enega delegata, vendar ne glede na število zaposlenih morajo biti posamezne tozd zastopane z najmanj tremi delegati.

Delavski svet, ki razpiše volitve tudi določi, koliko delegatov bodo volile posamezne tozd oz. delovna skupnost.

KDO NE MORE BITI DELEGAT

Za delegata v delavski svet delovne organizacije ne morejo biti izvoljeni poslovodni organ delovne organizacije, poslovodni or-

gan tozd in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v delovni organizaciji.

Priporoča se, da predsedniki sindikata, ZK in mladine ali člani izvršnih odborov ne postanejo člani disciplinske komisije ali odbora delavske kontrole.

Kandidatno listo za volitve delegatov predlaga sindikalna organizacija, potrdi pa jo zbor delavcev. To pomeni, da čaka sindikat v naslednjih mesecih pomembno delo — izbrati in predlagati bodo morali predstavnike — ki jih bodo zastopali v naslednjem mandatnem obdobju v samoupravnih organih.

Ob izbiri kandidatov se bodo posvetovali tudi z vodstvi drugih družbenopolitičnih organizacij (ZK, mladine, borcev) saj mora biti zagotovljena zastopnost mladine, članov ZK, žensk in neposrednih proizvajalcev.

Delegatski odnosi

Na sejah vseh treh zborov republiške skupščine poteka razprava o delegatskih skupščinah. Razprava pa ne poteka samo na skupščini, temveč v vseh družbenopolitičnih organizacijah, od koder naj ne pridejo samo poročila o delovanju delegacij, temveč tudi predlogi o bodočem delovanju.

Leta 1974 ko so začele z delovanjem delegacije so dobili delovni ljudje in občani možnost vsestranskega delovanja na vseh področjih. Delegacije v zboru krajevnih skupnosti, v zboru združenega dela ter delegati družbenopolitičnega zbora, kot predstavniki posameznih družbenopolitičnih organizacij, so dobili široko fronto delovanja in odločanja. Toda leto 1974 je prineslo tudi druge spremembe, saj so začele z delovanjem samoupravne interesne skupnosti na področjih gospodarstva (kultura, izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo) in na področju gospodarstva (stanovanjska, komunalna).

VOLITVE V DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Poleg samoupravnih organov se bodo v naslednjih mesecih izvršile ocene dela in volitve v družbenopolitične organizacije. Pripravljajo se že v Zvezi komunistov, mladini, medtem ko se bodo v sindikatih pojavile v naslednjem letu.

Upam, da se bodo vsi tozd obnašali odgovorno do svojega dela in da bomo 7. decembra na volitvah volili delegate, ki bodo v naslednjem obdobju zastopali interese naše delovne organizacije.

KAJ NE BOMO VOLILI SEDAJ

Volili pa ne bomo delegacij za skupščinske zборе (zbor krajevnih skupnosti, zbor združenega dela) pa tudi ne delegate za samoupravne interesne skupnosti, ker le-tim preteče mandat šele čez dve leti. Prav tako se posebej ne voli delegate za delavski svet SOZD HP, ker se za vsako sejo delavskega sveta imenuje na delavskem svetu delovne organizacije delegacijo izmed članov delavskega sveta delovne organizacije.

Formalno-pravno smo torej delovni ljudje in občani dobili možnost odločanja na vseh ravneh. Temeljne, splošne in posebne delegacije v delovnih organizacijah, TOZD in v krajevnih skupnostih, ponekod združene v konference delegacij so tako začele z delom. Dobili smo povratno informacijo — gradiva so preobsežna, delegati težko »premljavajo« tako kopicu gradiv, ki so jim včasih še nerazumljive. Potekati je začelo izobraževanje delegatov, ki naj postanejo nosilci, oziroma bodoči tvorci odločanja, kjer naj informacija pride, se nato razprši po njihovi delegatski bazi, nato pa naj kot mnenje večine, pride kot stališče delegacije v delegatsko skupščino. Tukaj pa se srečajo stališča drugih delegacij in se med seboj usklajujejo, da pridejo nato kot enotna v sklepe, ki postanejo obvezujoči za vse.

Vendar pa moramo ugotoviti, da ne poteka vse tako, kot smo si zaželeli. Vse premalo se delegati zavedajo svoje odgovornosti, premalo pa smo tudi naredili pri pomoči delegacijam s strokovnimi nasveti in s poenostavljanjem gradiv za boljše in lažje razumljivost. Delegacije so še vedno ponekod preveč formalne, določijo se le delegata, ki gre na skupščino zaradi sklepčnosti. Seveda ob pomembnih odločitvah ne ve za stališče delegacije, ker ga nimajo in tako resnično včasih prihaja do odločanja »na vrhu«.

Toda povesod ni tako, nekatere delegacije so zelo aktivne pri delu in ob pomembnih in manj pomembnih odločitvah še kako aktivno sodelujejo pri ustvarjanju in nato pri sprejemanju sklepov. Tudi pri izvrševanju sklepov potem ne prihaja do raznih nesoglasij, saj delavci zavestno sprejemajo in potem tudi izvršujejo svoje odločitve.

Sedaj poteka drugi mandat delegatskih skupščin. V tem obdobju bodo že morale pokazati svoje sposobnosti, na dan pa bodo

prišle tudi slabosti teh skupščin, v kolikor jih nismo že dosedaj odkrili in odpravili.

Boj za uveljavljanje delegatskih odnosov se še ni končal. Premalo pa tudi vemo, kje smo pri tem boju, na začetku ali že na koncu. Bomo kmalu uspeli, ali bo potreben daljši čas za uresničitev vsega zapisanega. Toda uspeli bomo. Saj smo dosedaj zapisane besede vedno prenesli v stvarnost. Pa tudi delegatski odnosi bodo postali del našega vsakdana.

Kako pa s soljo

Že precej časa potekajo v Drogovi razgovori o novi tovarni soli. To niso razgovori od danes — ko postajajo zelo intenzivni, in tudi ne od včeraj, ker so se začeli o novi tovarni pogovarjati že davno prej. Toda nove tovarne še vedno ni, jugoslovanski trg pa potrebuje večje količine soli, kot smo jo sposobni doma pridelati. Zato ima naš TOZD Soline kot svojo dejavnost, ne le pridobivanje soli, temveč tudi uvoz soli. Sol uvaža naš tozd iz Španije, Tunisa in Rusije, izvažamo pa jo na Madžarsko.

Iz omenjenih držav pride sol v luko Umag, kjer jo prevzamejo naši delavci. Sol nato pripeljemo v skladišče v Portorož. Ko je skladišče polno soli izgleda kot ogromna ledena gora, toda vendar je to le samo sol, ki jo nato delavci v tozd pakirajo za prodajo. Sol se pakira v kilogramske vrečke ali v 50 kg. Manjše vrečke so za trgovine, večje količine soli pa so za industrijo. Sol, ki ni popolnoma čista pa se uporabi za posipanje cest v zimskem času. Tako smo tudi tisti, ki ne uporabljamo zimske opreme zavarovani proti poledici na cesti.

V skladišče pa pripeljejo tudi sol, ki jo pridelamo na domačih solinah. Vsega skupaj zabeležijo v tozd pridelavo 20 tisoč ton soli letno, domače in uvožene. Več kot pridelamo doma, manj jo je potrebno uvoziti.

Sol pošiljamo v velikih količinah v prehranske industrije, nekaj jo gre tudi v naše temeljne organizacije Delamaris, Argo, Gosad in Sudest, prevzame pa jo tudi tozd Živila, ki nato sol prodaja v svojih trgovinah.

Ob tem pa le upamo, da bomo kmalu lahko pisali o naši lastni tovarni, ki nam bo omogočila, da uvoz odpovemo in proizvedemo toliko soli, kolikor je potrebno.

Bera grozdja

Letos so v Kmetijski proizvodnji zabeležili lepe uspehe tudi pri obiranju grozdja, saj so količine pobranega grozdja večje kot lanskoleto. Zato lahko mirneje gledajo v prihodnost, saj so letos z obiranjem breskev in trganjem grozdja lahko zadovoljni — prinesli so jim predvidene uspehe.

»Dovolilnico prosim,« iz akcije NNNP

Problematika ribištva

(Iz razprave predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Izola na seji delavskega sveta DO HP Droga, Portorož, 8. 9. 1979 v Izoli)

Občina Izola sodi med najmanjše občine, saj obsega le 2828 ha površine. Od skupnega števila prebivalstva 11.489 živi v mestu Izoli 8556 prebivalcev, kar kaže na veliko koncentracijo prebivalstva v samem mestu. Aktivnega prebivalstva je 6032 oseb ali 53 odstotkov, visok je tudi delež zaposlenih žensk — 52%. Močno je prisotna tudi dnevna migracija zaposlenih, saj dnevno prihaja na delo v Izolo 2114 oseb, iz Izole pa jih odhaja 1774.

Gibanje gospodarstva v I. polletju letošnjega leta je zaskrbljujoče. Celotni prihodek je porastel za 24% (SRS 28%), čisti dohodek za 17% (SRS 34%). Poprečni neto osebni dohodek znaša 5880 din oziroma 15% porast v primerjavi s I. polletjem 1978 (SRS poprečni osebni dohodek 6600 din ali porast za 22%). Čeprav so poprečni osebni dohodki v Izoli pod poprečjem na obali in v republiki pa niso rastle v odvisnosti od produktivnosti, saj se je ta povečala le za 10,7% in še to pod vplivom Mehanotehnike, medtem ko je produktivnost v Argu padla za 18,3% in v Delamarisu za 1,1%.

S srednjeročnim programom smo zastavili povprečno stopnjo rasti realnega družbenega proizvoda za 10,8%. To stopnjo smo do lanskega leta tudi dosegali oz. presejali, letos pa je padla na 8,4% s težnjo nadaljnjega padanja.

Izvoz se je povečal za 20%. Pretečni del izvoza gre na konvertibilno področje (91,4%). Uvoz predstavlja 57,5% izvoza. Tako je izolsko gospodarstvo v zunanjetrgovinski bilanci pozitivno.

Delež akumulacije v dohodku znaša v Izoli 9,4%, medtem ko znaša ta delež v slovenskem gospodarstvu 16%. Poleg nizke akumulativnosti pa pestijo izolsko gospodarstvo še visoke obresti (6 milijard S din letno), ker prevladujejo kratkoročni krediti za obratna sredstva.

Resolucijska usmeritev izolskega gospodarstva je na ribištvo, predelavi rib in Marini. Ulov in

predelava rib imata v Izoli že 100-letno tradicijo. Pred nekoliko leti je bil Delamaris še vodilna delovna organizacija, kar bi želeli tudi danes. Medtem ko se sanacijski program v Mehanotehniki uspešno izvaja, pa zaskrbljeni opažamo, da so temeljne organizacije Droge v Izoli že v enoletni zamudi. Čas pa v tem primeru ni naš zaveznik. Menimo, da ribištvo in predelava rib ne moreta biti samo skrb delovne organizacije in občine v kateri imata TOZD sedež, ampak da je napredek ribištva in predelave rib skrb vse Slovenije. Taka je tudi resolucijska usmeritev. Ribištvo je prioriteta panoga. Ob sedanjem reševanju ribištva pa se nam nehote vrinja razmišljanje kaj je prioriteta. Je to samo deklaracija, moralna podpora? Prioritetnih panog s socialnim obeležjem prav gotovo ne maramo, prav tako pa tudi ne moremo zahtevati od neakumulativnih TOZD, da zagotovijo lastno udeležbo pri iskanju kredita. Potrebna je torej močnejša kreditna osvežitev, ki bi premostila zamujeno. Obnoviti je potrebno ribiško floto in spremeniti tehniko ulova, da ulov rib ne bo odvisen samo od mraka in mirnega morja. Modernizirati je potrebno tudi predelavo rib in slediti dosežku znanosti in tehnike. To pa na drugi strani zahteva tudi odpravljanje ekstenzivnega zaposlovanja in skrb za vzgojo strokovnih kadrov. Skrb za vzgojo ribiškega kadra ne sme biti samo stvar TOZD Riba, ampak mora najti svoje mesto v okviru rednih oddelkov pomorske ali druge ustrezne šole.

Na HP Drogi je odgovornost za izdelavo razvojnih programov TOZD. Ob realizaciji programa pa se bo izkazala prioriteta. Del stroškov za študije bi prav gotovo lahko nosil sklad Borisa Kidriča, finančno konstrukcijo investicij pa bi morale zagotoviti banke, kmetijska živilska razvojna skupnost, sklad skupnih rezerv SRS in drugi.

Program ulova in predelave rib se v slovenskem prostoru ne podvaja, zato upravičeno pričakujemo večjo zavzetost vseh odločujočih činiteljev za realizacijo programov. V nasprotnem primeru bi to pomenilo odmiranje

Na osnovni organizaciji Zveze komunistov v tozd Delamaris so obravnavali problematiko poslovanja v tozd in vključevanje ribje predelovalne industrije v širšo slovensko in jugoslovansko skupnost. Toda tudi domačih problemov ne gre zanemariti, saj vplivajo na slabše ali boljše delo

te dejavnosti v Sloveniji, za Izolo pa težak socialni problem prusmeritve 1000 ljudi v druge dejavnosti, ki nimajo toliko prostih delovnih mest niti jih ne načrtujejo v naslednjem srednjeročnem obdobju. Ob tem pa je potrebno povedati še to, da je v izgradnji stanovanjska soseska Livade, ki bo imela 1500 stanovanj, torej novih 4000 prebivalcev, ki bi morali iskati zaposlitev izven občine.

Prepričan sem, da bomo z združenimi silami in enotnim nastopom dosegli postavljene cilje, ne nazadnje tudi iz vidika obrambe obale v konceptu splošnega ljudskega odpora.

Na koncu bi želel še predlagati, da bi obravnavanje problematike ribištva iz današnje seje DS DO Droge prešlo v obliko jugoslovanskega simpozija o ribištvo, ki naj bi bil vsako leto.

Boris Debeljak, SO

Mi na Veseli jeseni v Mariboru

Kot že nekaj let nazaj je bil na Štajerskem v njeni metropoli organiziran mariborski sejem VESELA JESEN.

Poleg drugih organizacij združenega dela na območju Slovenije smo se tega sejma udeležili tudi mi, to je HP Droga Portorož, ki so jo zastopale tri temeljne organizacije združenega dela, ki so vključene zraven ostalih sedmih tozd v delovni organizaciji HP Droga.

Izdelki, razstavljeni iz tozd Začimbe so bili: ZELIŠČA, izdelki tozd Sudest: zdravilna zelišča ter tozd Gosad: instant čaji iz JELKE VRHNIKA, šampinjoni (gobe) in zdravilna zelišča iz Središča ob Dravi.

Ob vhodu v zgornji prostor hale C se je tozd Gosad predstavljala predvsem z vzgojo šampinjonov in predelavo gob v gobovi omaki, primerno za hitro pripravo obrokov. Izdelki, ki so že v prodaji bodo še posebej razveselili gospodinje. Šampinjonov v slanici in kisu se bodo v prodajni mreži pridružili še Gosadovi novi proizvodi: jurčki in lisčke v slanici. Pravkar pripravljamo embalažo za manjšo količino namenjeno potrošnikom ter večjo za gostinstvo. To bo še ena prijetna novost na domačem trgu.

Čeprav je nagajal dež in hladno vreme, so se uresničile besede predsednika skupščine občine Maribor Rafaela Razpeta, ki je ob otvoritvi dejal, da postaja prireditev VESELA JESEN vsako leto bolj priljubljena, vsako leto je več obiskovalcev, saj so

Mariborčani zvesti svoji prireditvi.

V dvorani B, kjer so prvi dan VESELE JESENI zelo uspešno izvedli Popevke vesele jeseni, je nato potekal kulturno zabavni program. Na ploščadi je razstavila Agrotehnika svoje stroje. V hali D se je s svojo industrijo predstavljalo pobrateno mesto Kraljevo. Tu je bilo mogoče naročiti znane srbske specialitete.

Zaslediti je bilo razstavo zelišč, ki so jo organizirali zeliščarji Jugoslavije in druge delovne organizacije iz Slovenije in sosednje Avstrije.

Veliko zanimanje je bilo predvsem za naše izdelke, predvsem ob in po izvedeni degustaciji instant čajev: lipe in kamilice, veliko obiskovalcev se je zanimalo za vzgojo šampinjonov. Pozitivno posledico že čutimo v tozd samem, saj se posamezniki zanimajo za kooperacijska dela vzgoje šampinjonov.

HP DROGA je na tem sejmu dobila priznanje za sodelovanje predvsem pa je bila izražena želja, da bi sodelovali še na prihodnjih takšnih prireditvah.

Temeljne organizacije združenega dela združene v delovno organizacijo HP Droga Portorož se bodo morale tudi v bodoče odločiti in skrbno pripraviti izdelke, katere bomo na razstavi predstavili našim potrošnikom in proizvajalcem.

Ob prejemu tega priznanja smo delavci HP Droga lahko veseli, saj je to še en dokaz, da se potrošniki zanimajo za naše izdelke.

Danica Krašjc

O problemih ribištva je med drugimi govoril predsednik izvršnega sveta SO Izola Boris Debeljak

Iz kadrovske torbe

Na delavskem svetu Skupnih služb so delegati zahtevali pregled oziroma stanje na področju kadrovanja. Tako je bilo za sejo DS pripravljeno poročilo, na katero delegati niso imeli bistvenih pripomb. Z namenom seznaniti vse delavce o kadrovski problematiki, objavljamo poročilo v celoti, posameznim delavskim svetom TOZD pa priporočamo, da tudi sami obravnavajo stanje na področju kadrovanja v njihovem tozid in pa seveda delovni organizaciji kot celoti. Dobra misel in predlog so povsod dobrodošli, posebno tam kjer je potrebno vložiti še mnogo naporov, da dosežemo tisto, kar smo si zastavili.

Ob dogovorih za združevanje delovne organizacije ter po sami združitvi je bilo predvideno, da se kadrovska funkcija decentralizira po tozidih, kjer bi morali namestiti delavce — kadrovike temeljnih organizacij.

Ta varianta ni bila sprovedena in je funkcija ostala centralizirana ob nespremenjenem številu izvajalcev za naslednje:

V Portorožu se kadrovska delo opravlja za skupne službe, TOZD Blagovni promet, Soline, Sudest z odkupnimi postajami Most na Soči, Novo mesto, Bačka Palanka, Začimba in za del tozid Gosad, to je za Jelko Vrhnika in

Ljubljano. V Izoli se opravljajo dela za TOZD Argo, Delamaris in Riba.

Decentralizirano se kadrovska dela opravljajo v tozid Kmetijska proizvodnja, TOZD Zivila ter delu TOZD Gosad za Središče ob Dravi ter za odkupni postaji Čačak in Novi Sad.

Za nemoten potek dela bi potrebovali za portoroški del referenta za kadre, ki ga iščemo, a ga še nismo uspeli dobiti.

Prav tako nam še ni uspelo oddati preostalega dela tozid Gosad zaradi statusne ureditve, tozid Sudest pa niti prostorsko niti kadrovsko še ni sposoben prevzeti del.

Iz zgoraj navedenega lahko ugotovimo, da določeno delo ni izvršeno in je tudi sama koordinacija na tem področju otežena.

GOVORITI O KADROVSKI PROBLEMATIKI SE NE POME NI, DA BOMO PROBLEMOM TUDI KOS OB UPOŠTEVANJU, DA JE OBALA KOT CELOTA SÍROMASNA NA PODROČJU STROKOVNEGA KADRA, DA BI SI KADER ZAGOTOVILI, OZIROMA PRIDOBILI OD ZUNAJ NIMAMO STANOVANJ, NASI OSEBNI DOHODKI PA ŽE NEKAJ ČASA NISO VEČ KONKURENCNI NITI NA OBALI.

Za pridobitev potrebnih kadrov se poslužujemo vseh možnih vi-

rov vendar so uspehi odvisni od prej navedenih dejstev.

Razporejanje delavcev na zahtevnejša dela in naloge pa ne zagotavlja tudi uspeha in še največkrat le težnja po NAPREDOVANJU ZARADI NEKOLIKO BOLJŠE OCENITVE, ki pa povzroči povečano fluktuacijo v samem tozid ali med tozid, na izpraznjenih mestih pa so novi problemi v sprejemu, uvajanju in priučevanju kar je ekonomsko težko opravičljivo z ozirom na stanje v katerem smo vsi skupaj, še najmanj pa je zaželjeno, da proizvodnim tozid odtegnemo prepotrebni kader.

V nadaljevanju podajam prikaz obstoječega kadra zaposlenih z dokončano srednjo, višjo in visoko strokovno izobrazbo.

V delovni skupnosti skupnih služb je trenutno zaposlenih 195 delavcev. Z ozirom na področja je zaposlenost naslednja:

Vodstvo delovne organizacije ter področje odnosov in splošnih zadev 57, od tega 5 z visoko izobrazbo, 5 z visoko strokovno izobrazbo, 9 s srednjo strokovno izobrazbo.

Gospodarsko-analitsko področje skupno 81, od tega 28 s srednjo strokovno izobrazbo, 14 z visoko, 1 z visoko strokovno izobrazbo.

Proizvodno razvojno področje skupno 57, od tega 22 s srednjo strokovno izobrazbo, 5 z visoko, 21 z visoko.

Razporejenost strokovnega kadra po delovnih enotah znotraj področij: **PODROČJA — delovne enote**

PODROČJA — DE	DE		
	SS	VIŠ	VS
Vodstvo DO	1	—	—
Področje odnosov in spl. zadev	1	1	—
DE usklajev. kadr. in izobr.	—	3	1
DE org. poslovnega sistema	1	—	2
DE Pravne zadeve	—	—	2
DE Samoupr. in informiranje	3	1	—
DE LO in DSZ	1	—	—
DE Družbeni standard in spl. zad.	2	—	—
DE Delavska restavracija	—	—	—
Gospodarsko-analitsko področje	—	2	—
DE Usmerjanje poslovnosti	4	5	—
DE AOP	8	4	—
DE Posebna finančna služba	3	3	1
DE Računovosko poslovanje	13	—	—
Proizvodno-razvojno področje	1	—	1
DE Tehn. razvoj in napred. proizvod.	5	2	10
DE Investicijska izgradnja	3	—	3
DE Mikrobiološke raziskave	—	—	3
DE Indok in org.	—	—	—
DE proizvodnje	1	—	1
DE Varstvo pri delu	1	2	—
DE Centralna kontrola	11	1	3

Za DO kot celoto pa je stanje zaposlenosti strokovnega kadra naslednje, od skupno 2317 zaposlenih je 184 s srednjo strokovno izobrazbo, 52 z visoko, 45 z visoko. Od tega je 12 pripravnikov in to 3 s srednjo šolsko izobrazbo, 1 z visoko in 8 z visoko.

Stanje zaposlenosti strokovnega kadra po TOZD-ih je naslednje:

	Skupno zaposlenih	od tega		
		SSI	VIŠ	VS
Argo	168	27	2	—
Blagovni promet	269	52	14	5
Delamaris	619	13	2	2
DSSS	195	59	24	27
Gosad	161	15	3	1
Kmetijska proizvodnja	68	3	—	4
Riba	190	7	3	1
Soline	136	2	1	—
Sudest	92	4	1	2
Začimba	149	5	1	2
Zivila	270	18	1	1

Tovarišica Mira Lulik, vodja delovne enote usklajevanja kadrov in izobraževanja, ki je poročilo pripravila, nam je odgovorila še na vprašanja, kako koordinirajo delo med posameznimi tozid, navsezadnje nas ni malo, pa tudi lokacijsko smo precej oddaljeni.

V TOZD so na področju kadrovanja precej samostojni, če ne celo popolnoma samostojni. Razpisi in objave dajejo sami tozid, tudi prošnje za sprejem obravnavajo sami, mi jim le posredujemo prošnje, ki jih imamo v evidenci in bi bili po našem mnenju primerni za zasedanje določenih nalog in opravil. Komisije za delovna razmerja samostojno odločajo o sprejemu delavcev v tozid in v skupne službe. Čas, ko bomo dali kadrovske evidenco po tozid še ni nastopil, ne vemo pa kdaj bo ta čas prišel. Ko bomo uredili bo pri nas ostala le strokovna pomoč za vse TOZD.

Ob pripravi tega članka sem se nad nekaterimi besedami in poročilu zamislila. Je res, da ljudje težimo k napredovanju samo zaradi večjega osebnega dohodka. Izpraznjena mesta sicer res zahtevajo novega delavca, katerega je potrebno priučiti na njegovo delo, toda ni nujno da bo slabši od prejšnjega delavca, tisti delavec, ki odhaja na drugo delo, pa bo lahko novo delo zelo dobro opravljal.

Če kdo želi opravljati drugo delo in se je za to usposobil z dokončanjem ustrezne šole ali s prakso bo to uresničil, pa čeprav z zamenjavo delovne organizacije. V takem primeru bomo vseeno izgubili delavce, iskati bomo morali nove, kar pa prinaša s seboj probleme, ki smo jih omenili.

Negativni pojavi, ki jih še vedno zasledim so tudi to, da se »govori«, da se še vedno sprejema nekatere delavce na opravljanje del in nalog po poznanstvu ne pa po njihovem znanju. Če bi dalje te trditve ugotavljali bi verjetno ugotovili, če je to res ali ni, toda pomembno je že to, da se govorice pojavljajo in tako prinašajo slabo voljo v nekatere službe in med delavce.

Iz naše kadrovske torbe bi lahko potegnili še kaj, toda raje prepuštam to delavcem v tozid in skupnih službah, da se o temu pogovorijo in najdejo ustrezne rešitve na tem področju.

V skladišču soli

Teorija in praksa

Za razmišljanje

V našem času in prostoru (pa ne samo v našem), 20. stoletje našega štetja v SFR Jugoslaviji, je pač tako, da se generacije med seboj razlikujejo (glede preteklosti in sedanosti) v najbolj pomembnih točkah kot so, navajam jih le nekaj, pogledi na svet, način življenja in življenjske potrebe, izobraženost in drugo.

Na sožitje in razumevanje vplivajo vse razlike med ljudmi, vendar nekatere bolj druge manj, spet druge lažje »krotimo«, vse razlike ne nastopajo istočasno, možno je tudi, da ljudje živimo, ne da bi se za to menili, tudi izvir železniških čirov je marsikdaj posledica le teh, pač zelo različno.

Za današnje razmišljanje pa bi rada nekaj malega povedala o različici, ki ji pravimo IZOBRAZENOST. Tisti namreč, ki smo za to zmožni — delamo. Smo torej aktivni prebivalci. Tisti, ki zaposlitve nimajo — nanjo čakajo.

Svoja dela in naloge naj bi opravljali po svojih najboljših močeh in dobri volji. Za to pa so — eni primerno in dovolj izobraženi (ni nujno seveda, da svojo izobraženost uporabljajo v pravem smislu, lahko jim služi tudi za obratno delovanje) ter si šele nabirajo praktično sposobnost, drugi pa — za kar niso sami krivi, sem že v uvodu pojasnila, nimajo primerne teoretične usposobljenosti, pač pa imajo dovolj praktične usposobljenosti, ki so si jo nabrali v dolgih letih dela. Verjetno ste že uganili, kam pes tako moli. Torej, v glavnem gre za mlajše ljudi, ki so imeli možnost pridobiti si teoretično znanje in ga tako imajo, so šele nastopili na praktično delo in nekoliko starejše delavce, ki imajo zato tudi vsestransko praktično usposobljenost.

Skratka, gre za stičišče teorije in prakse, za usklajevanje tega ali pa za oporekanje, ignoriranje, brezbriznost do tuje stvarjalnosti.

In tako smo priča (da, da — tudi v naši delovni organizaciji) nerazumevanju delavcev, o katerih smo do sedaj govorili. Nikakor pa ne gre to za vse primere, a kaj ko izjeme potrjujejo pravilo!

Za kaj sploh gre? Vemo, da v človeku zaradi razvoja človeštva kot takega pač obstoji egoizem, ki predvsem izvira iz boja za obstanek, boja za kruh. V razvoju kot takem pa so tudi obdobja, ko hoče človek (ne da bi to sploh potreboval) imeti več in seveda boljše kot ima sosed. A to so samo obdobja, ki bodo nekoč (ko nas sicer ne bo več) polnoma izginila, saj že izginjajo.

Vrnimo se zopet v našo delovno organizacijo. Vrnimo se tja, kjer se stikata teorija in praksa, kjer se ti dve komponenti ne povezujeta in dopolnjujeta, ampak ravno narobe. Ravno zaradi tega »narobe« pa se porajajo raznorazne negativnosti, kot so ljubosumnost na položaj (ponavadi neutemeljeno, kajti, ne pozabimo, da mladi ljudje niso tako močno občutili boj za obstanek kot starejši in zaradi te-

ga so tudi redki, ki želijo na kakršenkoli način dvigniti svojo splošno raven), nevoščljivost na tisto, kar ti imaš jaz pa ne, in sploh nepotrebni konflikti, zmede in podobno — človeški odnosi tako postajajo nečloveški, človek je človeku vse manj človek a vse bolj volk.

Vse to pa ima močne posledice, sicer očesu nevidne, a vendar prisotne. Lahko bi o njih dejali, da

Pakiranje soli v kilografske vrečke — usklajeno delo

nam grenijo življenje na delu (a tudi doma!), na delu se tako ne moremo pogovarjati s sodelavcem, kaj šele iskreno pogovoriti o vsem, predvsem pa o našem delu, da bi to bilo vedno boljše, vedno bolj stvarjalno, produktivno. In tako delamo usodne napake, ki imajo posledice vsekakor na rezultatih našega dela in pa, kar seveda ni nujno, brez strahu — a vendar... na našem zdravju! Pač od tega koliko smo občutljive narave, bi rekli.

Kako premagovati te slabosti? Kako »stopiti« iz lastne kože, kako pomagati sebi in drugim? Razmisliiti moramo (saj je ta članek namenjen predvsem našemu razmišljanju) kdaj in kje smo nepravilni. Imamo zavest lastno edinole človeku na naši zemlji in to nam omogoča, da smo stvarjalni, smotrni, zavestni, ne nazadnje, da smo sploh ljudje!

Tako razmišljam — če ima moj sosed praktično usposobljenost, jaz teoretično, skupaj delava, skupaj deliva, naša prihodnost je tudi od najinega in seve skupnega dela odvisna, kako to,

Pa povrnimo se spet na zagrebški velesejem. Kako ocenjujete naš nastop na tem velesejmu?

»Na to vprašanje bi težko odgovoril, ker ima nastop ali nenastop na zagrebškem velesejmu dolgoročne posledice,« je na moje vprašanje odgovoril tov. Ohnjec.

Kaj bi se zgodilo, če ne bi bili prisotni na zagrebškem velesejmu ne morem reči, ker tega še nismo poskušali, naš nastop pa le ocenjujemo pozitivno, ker je zagrebški velesejem kraj, kjer se vršijo dogovori za daljše obdobje. Tako se tam pogovarjajo o dobavi blaga, kvaliteti, o rabatih in superrabatih, manj pa se na velesejmu pogovarjajo o tekočih zadevah, o katerih se seveda vsakodnevno ali večkrat mesečno posvetujejo z delavci TOZD Blagovni promet, — potniki in komercialisti.

Zagrebški velesejem je v letih, ko obstaja, postal res že tradicija in uspehi so v tem trenutku težko merljivi. Vse poteka po ustaljenih navadah od čisto slučajnih obiskov do poslovnih razgovorov, ki se vrste na sejm. Ves čas velesejma so bili prisotni delavci TOZD Blagovni promet, ki so skrbeli za dobro počutje gostov in ostali, ki so vodili poslovne razgovore.

Kot posebnost še to, da so nas obiskali delavci TOZD Gosad in sicer v večjem številu, medtem ko iz drugih TOZD ni bilo obiskov delavcev v večjem številu.

Novi nasadi hrušk

V naši temeljni organizaciji Kmetijska proizvodnja vedno načrtujejo nove in nove nasade in izboljšujejo že obstoječe. V zadnjem času pa so na podlagi izdelanih analiz pristopili k urejanju zemljiških površin za nasade hrušk. Na podlagi analize so namreč ugotovili, da je naše obmorsko podnebje delno zagotovo za uspeh nasadov. Če rečemo, da je to samo delno zagotovo, mislimo le na podnebje, medtem ko je potrebno za uspeh še polno drugih opravil. Že prej je potrebno dobro pripraviti zemljo — zorati, gnojiti in šele nato nasaditi. Sadike bodo dobili v Jugoslaviji.

Na ha bodo nasadili okrog 1.660 sadik različnih sort hrušk. Odločili so se za sadike poznih sort.

V Jugoslavijo uvažamo precej hrušk, vendar kljub temu nismo izkoristili vseh domačih možnosti. Tudi pri nas nismo imeli izkoriščene vse zemljiške površine, npr. Sečoveljska dolina, na drugi strani pa ugotavljamo uvoz sadja v našo državo.

Z melioracijo sečoveljske doline so pridobili 220 ha zemljiške površine, od tega naj bi na 42 ha nasadili hruške. Kasneje bodo še nekaj površine izkoristili za nasade hrušk, toda sedaj imajo posejano deteljo lucerno, ki naj služi za izboljšanje plodnosti zemlje. Investicija bo znašala okrog 13 milijonov din. Letos bodo vložili prvih 4 milijone din, investicija se bo nadaljevala v leto 1980.

Nadaljevanje na 6. strani

Zagrebški velesejem — priznanje kavi

Končal se je zagrebški jesenski velesejem. Marsikdo od nas se je namenil, da ga bo obiskal v privatni ali službeni režiji, vendar nam vsem ni uspelo. Tako smo o dogodkih na zagrebškem velesejmu zvedeli po časopisih, radiu in televiziji, kjer je bilo poleg drugega precej pozornosti posvečeno pomembni obletnici delovanja zagrebškega velesejma.

Mene pa je bolj zanimalo, kako smo se mi udeležili velesejma, kaj smo predstavili novega našim kupcem in kako so ti sprejeli naše poznane izdelke, ker novih nismo predstavili. S tem pa smo že odgovorili na eno od vprašanj, ki nas vse zanima: kaj smo novega predstavili. Odgovore na vsa moja vprašanja je podal Franc Ohnjec, vodja delovne enote marketinga:

»Že vrsto let nastopamo na zagrebškem velesejmu. Udeležimo

da ne moreva uskladiti svojih Letos spomladi smo na velesejmu srečo? Toda, nič ni nemogoče!

In če je to vsaj deloma res, ne bodimo sosedu nevoščljivi (tega sicer nikoli ne priznavamo) za to, kar on ima mi pa ne, ampak skušajmo čimbolje združiti lastnosti v cilju boljšega in srečnejšega jutri. Nedvomno pa tudi, PUSTIMO ZANAMCEM CIMBOLJ SVETLO, ČLOVESKO PRETEKLOST.

DM

se sejma spomladi in v jeseni. Leto spomladi smo na velesejmu predstavili nekaj novih proizvodov, predvsem juhe, ter prinesli domov priznanja za nekatere izdelke, ki so jih na sejmju testirali.

Na jesenskem velesejmu nismo predstavili nič novega, dobili pa smo priznanje za kavo BARCAF-FE in tako postavili našo kavo na vrh lestvice, saj ima največ priznanj na jugoslovanskem trgu. Dobili smo sedmo zlato medaljo za kvaliteto. Na sejmju so testirali samo kavo, ker ostali izdelki niso bili predvideni za testiranje.

Na sejmju je bila izvršena tudi promocija z ribami in juhama. Omeniti pa moram, da so ostala konkurenčna podjetja na tem področju dosti bolj agresivna kot smo mi. Naš delavec Milenko Buležan, ki je bil zadolžen za to področje dela, odhaja v drugo delovno organizacijo in spet bo potrebno učiti nove ljudi za to delo.

Novi nasadi hrušk

Nadaljevanje s 5. strani

Sečoveljska dolina bo tako postala obmorski sadni vrt. Poleg že obstoječih nasadov breskev in vinskih trti se bodo tukaj širili nasadi hrušk in breskev, ki naj doprinesejo pomemben delež k našemu gospodarjenju. Pomemb-

no je namreč to, da nam ne bo potrebno več toliko sadja uvažati, saj vemo kako je z našimi sredstvi za uvoz. Poleg tega pa bo kvaliteta tega sadja večja, saj jo bomo hitreje dali na trg, ne bo potrebno plačevati prevoza in tako bo tudi cenejše, vsekakor

pa bolj kvalitetno. Za tako pomembne naloge pa se bodo morali v tozd tudi strokovno dobro usposobiti. Res je, da je njihovo delo odvisno tudi od vremenskih razmer, toda tam, kjer nič ne vlagajo ali nič ne tvegajo tudi nič nimajo. Toda vsi delavci v delovni organizaciji pač želimo delavcem v tem našem tozd uspehov, saj bomo od tega imeli tudi mi svoje zadovoljstvo, saj bomo na trgu dobivali lepo sadje, posebej pa bomo ponosni, ker

bodo nosili ime naše delovne organizacije.

V TOZD planirajo tudi graditev nove hladilnice za prehod od drevesne do užitne zrelosti sadežev.

Se ena naloga čaka delavce v tozd, to je ureditev namakanja s kapljičnim sistemom. Tako ne bodo v tem tozd več toliko odvisni od naravnih pogojev, kar bo še bolj omogočalo pozitivno poslovanje tozd Kmetijska proizvodnja.

Bogato obložene trte so plačilo za letošnji trud našim delavcem v tozd Kmetijska proizvodnja

Pobiranje grozdja, lep dogodek, toda polno skrbi in odgovornosti, kje dobiti delavce, kako bo s prevzemom, prevozom in embalažo in končno kako bo ocenjeno njihovo delo na trgu. Grozdje je prevzemala delovna organizacija Agraria Koper

Zemlja v sečoveljski dolini, pripravljena za sajenje hrušk

Pristop Medex-a k SOZD HP

Ker se bomo odločali o pristopu delovne organizacije MEDEX v združeno podjetje SOZD HP, vam jo najprej na kratko predstavljamo, tako da boste lažje rekli svoj DA oziroma utemeljeni NE.

Predstavljamo vam torej delovno organizacijo MEDEX export import s sedežem v Ljubljani, ustanovljeno v letu 1954, to pomeni, da letos praznuje svojo 25-letnico obstoja. Je delovna organizacija, ki nima temeljnih organizacij, razdeljena je na delovne enote: proizvodni obrat s skladiščem, kooperacija in delo na domu, komerciala, trgovina na drobno in skupne službe.

Delavci, 201 po številu, zaposleni v zgoraj navedenih delovnih enotah proizvajajo naslednje proizvode: priprava medu za prodajo, to je sortiranje medu, topljenje, egaliziranje, čiščenje in embalaranje, izdelava čajev z medom, izdelava preparatov na osnovi medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa, izdelava kreme na osnovi matičnega mlečka, kuhanje medice z naravnim vrenjem, izdelava satnic iz čistega čebeljega voska. Preparati na osnovi medu so: Melbrosin, Melbrosin Super, Melbrosin A 140, Melbrosin propolis, Melbrosin Super D, Apikompleks, Poljuven, Melbrosin PLD, Gelle Royale forte, Gelle Royale mitte, Lingvete, Apilecitin, tinktura propolis.

Proizvodni obrat in skladišča so na Linhartovi cesti (blizu gošpodarskega razstavišča), trgovine na drobno pa so v Ljubljani, Reki, Bijeljini in v Beogradu. S svojimi izdelki pa ne oskrbujejo samo domače tržišče, ker del svojih proizvodov tudi izvažajo (med, cvetni prah in preparate ter medice).

Njihovi izdelki so izdelani predvsem na osnovi medu, zato je njihov trud v pridobivanju čimkvalitetnejšega medu, ki zagotavlja kvaliteto proizvodom.

POSLOVANJE MEDEXA

V letu 1978 je bil njihov celoten prihodek 268.938 milj. din ali 10 % več kot so planirali. Dohodek je bil 89.059 milj. din ali 37 odstotkov več od planiranega. Čisti dohodek 68.015 milj. din ali 51 % večji od plana. Tako realizacija je dosegla 201 delavcev, katerih povprečni osebni dohodek je znašal v letu 1978, 6851 tisoč din ali 28 % več kot so planirali.

Delavci delovne organizacije MEDEX, ki so izrazili željo po združitvi v SOZD HP Ljubljana so v 25 letih poslovanja le eno leto zaključili z izgubo. Kot je razvidno iz gornjih podatkov, so

tudi leto 1978 zaključili pozitivno.

Delavci Medexa nadalje ugotavljajo skupne interese med članicami SOZD HP in med njimi. Ti interesi so v naslednjem:

optimalizacija proizvodnih procesov z usklajevanjem proizvodnih in razvojnih programov in specializacijo dela, usklajeno planiranje, usklajeno oblikovanje finančno-kreditne politike z združevanjem sredstev za skupna vlaganja za nadaljnji razvoj, usklajeno oblikovanje tržne politike, marketinga in koordinacije komercialnega nastopanja na domačem in tujih tržiščih, usklajeno oblikovanje propagandnih akcij, usklajeno oblikovanje politike do surovinske baze in do kmetijske proizvodnje ter usklajevanje nabave za skupne potrebe, usklajeno oblikovanje in financiranje raziskovalnih dejavnosti, usklajena kadrovska politika, politika izobraževanja in usposabljanja delavcev za opravljanje nalog v proizvodnji in samoupravljanju, usklajena politika delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov ter usklajevanje osebnega in družbenega standarda.

Delavci MEDEXA nadalje ugotavljajo, da vključevanje v že dogovorjene skupne dejavnosti SOZD HP dopolnjujejo in olajšajo njihov proces dela. Te so: skupno reševanje pravnih, samoupravnih in drugih zadev skupnega pomena, oblikovanje skupne informativne politike in avtomatske obdelave podatkov, izdelava in zasledovanje vseh vrst analiz, ki vplivajo na poslovne odločitve, organizirana skupna razvojna analitska služba v Kemijskem inštitutu Boris Kidrič, skupno opravljanje določenih nalog za zagotovitev trga v SFRJ ali tujini (distribucija, sejmi, ekonomski odnosi s tujino), združevanje sredstev za razvoj in sanacije, opravljanje drugih zadev, za katere se članice dogovorijo oziroma sporazumejo.

Albina Škapin

PREŠERNOVA DRUŽBA — redna letna zbirka

Za leto 1980 so pripravili zbirko z naslednjimi knjigami:

Jure Kislinger (Laščani): Debele zgodbe Petra Fuleža

Josip Jurčič, Janko Kernik: Rokovnjači

Mihailo Lalić: Prvi sneg
Ciril Jeglič: Vrtnarjevi spomini

KOLENDAR 1980

Cena: broširano — 150 din
celo platno — 210 din
Naslov: Prešernova družba, Ljubljana, Borsetova 27

Na ribiškem prazniku

Zjutraj, na dan ribiškega praznika so iz izolskega zaliva izplule slavnostno okrašene ribiške ladje in tako otvorile ribiški praznik v Izoli. Priprave na ribiški praznik so se sicer začele že v petek popoldne, toda uradno je bil ribiški praznik v soboto 8. in v nedeljo 9. septembra.

Ob 10. uri so ladje zaplule nazaj v pristanišče, kjer je imel govor predsednik SO Izola Bruno Podreka. Govoril je o pomenu ribištva na slovenski obali, posebno pa o razvoju ribištva v TOZD Riba, delovne organizacije HP Droga Portorož. Nato pa je vse ribiče in ostale prisotne, med njimi so bili tudi predstavniki Intertrade iz Ljubljane, pozdravil direktor TOZD Riba Vlado Požar, ki je po uvodnih besedah, v katerih je pozdravil vse prisotne, dejal: »Navada je, da se ob tej priložnosti ozremo na naše delo v preteklem obdobju. Ob tej priložnosti ugotavljamo, da še iščemo pot do realizacije tistega, kar smo si zastavili z našimi programi in smo le v zadnjem času uspeli prebiti določene težave, za realizacijo prvo zastavljene naloge, to je posodabljanje ribiške flote. Kot začetek teh dogodkov sta ladji, katerih prihod smo proslavili v preteklem letu. Na delu obeh ladij bi se morali učiti za bodoče, in skupno z ladjedelnico »Geben« pripraviti predlog za tip ladje, ki bi ustrezala našim potrebam ulova. Zavedamo se, da je to delo težavno in da moramo temu delu podrediti marsikateri splošni interes.

Prav tako se moramo spomniti delavcev delovne organizacije INTERTRADE iz Ljubljane za zupanje in razumevanje pri nabavi teh dveh prototipov, kajti ta primer je edinstven — poveza take delovne organizacije z ribištvo. Pričakujemo, da bo v sklopu dosedanjih dogovorov še naprej sodelovali na tem področju, tako v obnovi domače ribiške flote, skupnega nastopa doma in na tujih morjih, pa tudi pri nabavi ladij iz uvoza, katere sedaj najbolj potrebujemo in za katere prav sedaj potekajo zaključne priprave za podpis pogodbe. Prepričan sem, da bi moral tak primer biti vzgled ostalim v povezovanju na notranjem

in zunanjem trgu. Pri tem še posebno mislim skupen nastop v afriških deželah, katerega prva faza bo realizirana že v kratkem.

V letu 1978 smo zaključili naše ribolovno leto s 4724 tonami rib. Čeprav je to manj, kot smo pričakovali, pa je vendar precej, če se spomnimo na zastarelost naših ribolovnih objektov. Zato še posebej zaslužijo priznanje ribiške ladje, ki so kljub težkim pogojem dela, dosegle lepe uspehe pri ulovu.

Na prvem mestu je ribiška ladja PRIMORKA, ki je ulovila 343 ton, drugo mesto R/I DEKLICA, ki je imela ulov 319 ton, tretje mesto R/I KNEŽAK, z ulovom 294 ton. Naše posebno priznanje gre še posadki R/I Knežak, sedanji posadki INTERMARIŠ I. ter posadki R/I SULEC za uspešen ulov na globinski koči. Nadalje se moramo zahvaliti posadkam, ki so skupno s poljskimi posadkami lovile na najetih poljskih ladjah DAR 169 in DAR 170 s tehnologijo lebdečih povlečnih mrež. Priznanje izrekam tudi posadkami R/I TRSKA in R/I JEŽ, kjer so kot prvi v Jugoslaviji začeli intenzivno uvajati tehnologijo lebdečih mrež, pa čeprav smo se ob tem ukvarjali tudi s težkimi problemi in je včasih prišlo do zaostroitev. Z istimi besedami bi se rad zahvalil posadkami na novih ladjah.

Danes kot kdajkoli prej se moramo zavedati, da smo postavljeni pred veliko nalogo, ko smo sprejeli programe posodabljanja slovenskega ribištva, kar zahteva maksimalno delo vsakega člana našega kolektiva, prav tako pa pričakujemo vso podporo tudi od odgovornih na nivoju občine, obale in republike.

Na koncu se želim še enkrat zahvaliti vsem, ki so sodelovali in še sodelujejo pri izgradnji nove moderne ribiške flote,« je končal Vlado Požar.

Ob 11.30 uri je bila slavnostna seja delavskega sveta delovne organizacije. Vse prisotne je pozdravila predsednica delavskega sveta Breda Pečan, nato pa je vsem spregovoril direktor delovne organizacije Marcelo Kralj, ki je ne le pozdravil vse prisotne, temveč je tudi poudaril, kaj se pričakuje v naslednjem obdobju

Prisrčen stisk roke glavnega direktorja poveljniku ladje Pastelj Silvu

Delegati delavskega sveta delovne organizacije med slavnostno sejo

Priznanje Ivanu Muškardinu za uspehe pri ulovu

ju od naše ribiške flote, kaj pa od ostalih zunanjih organizacij. Posebno je poudaril pomen sodelovanja Intertrade Ljubljana z našo delovno organizacijo.

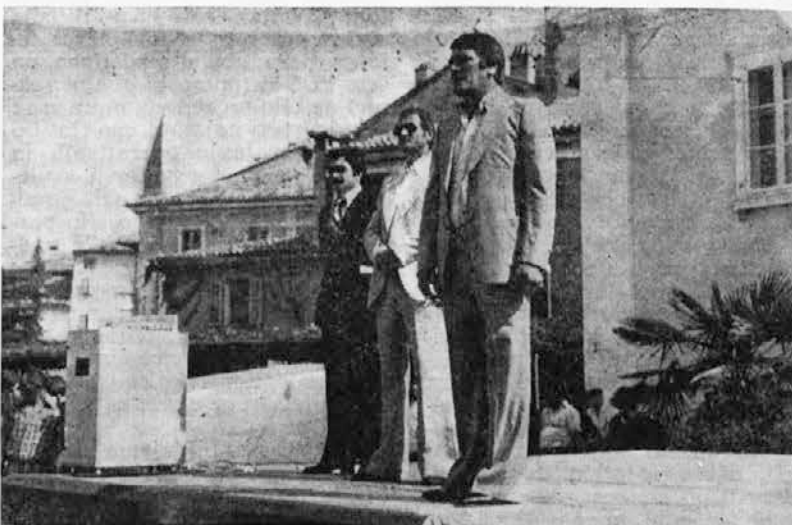
Boris Debeljak, predsednik izvršnega sveta SO Izola je razpravjal o pomenu ribištva za občino Izola, pa tudi za celotno slovensko skupnost.

Na koncu so bile podeljene še nagrade posadkam ribiških ladij, ki jih je v svojem govoru omenil predhodno direktor tozd Vlado Požar. Največji ulov je imela posadka M/I Primorka s posadko Antolovič Marko, Gašperut Alojz, Ipsa Nevijo, Antolovič

Alojz, Gergeta Viktor, Volk Ivan in Sinkovič Marino, drugo mesto M/I Deklica s posadko Strasner Ivan, Kovačič Mihael, Pečar Jože, Kežman Jakob, Žunič Paško, Širca Stojan in Šegarič Vzmenko, tretje mesto M/I Knežak s posadko Šain Bruno, Krebel Ecio, Kotiga Milan, Šain Edi, Zancola Sergio, Šain Albin, Zaccagna Domenico, Zaccaron Peter, Zancola Luciano.

Posebna priznanja so dobili za ulov na lebdeči koči s poljsko ladjo DAR 169, Radolovič Gvido, Gantar Miro, Simič Dušan in Kvasič Lucijan, za ulov na leb-

Nadaljevanje na 8. strani

Ob prihodu ladij v pristanišče je vse navzoče pozdravil predsednik občine Izola Bruno Podreka, podpredsednik Silijan Giafranco in Vlado Požar, direktor tozd Riba

Na ribiškem prazniku

Nadaljevanje s 7. strani
deči koči s poljsko ladjo DAR 170, Pestelj Silvester, Laznik Siegbert, Jerebica Angel, Dagri Mario.

Za ulov na globinski koči v letu 1978 M/1 Knežak, posadka Hameršak Jože, Pahor Elio, Škorja Celestin, Majdič Karel, Sergaš Klavdij, Brevec Friderik in M/1 Sulec, posadka Radman Sergio, Humar Silvo, Ipsa Silvo, Polles Anton, Šuligoj Anton, Antonac Silvo.

Za uvajanje tehnologije lebdeče kočice M/1 Jež, poveljnik Hrvatini Mario, posadka De pase Vittorio, Ambrožič Stane, Čendak

Olivij, Fras Uroš, Prašelj Igor, Pucer Srečko in M/1 Trska, poveljnik Muškardin Ivan, posadka Škarpona Šime, Perič Ivan, Maršič Bruno, Košuta Oskar, Kocbek Leopold, Karo Mario.

Po tem uradnem delu so sledila v popoldanskem času še razna športna tekmovanja, ki so popestrila ribiški praznik, udeležilo pa se jih je tudi neomejeno število navijačev, ki so spodbujali igralce pri tekmah.

Zvečer pa je bilo za vse dovolj zabave, za kar sta skrbela dva ansambla, vmes pa je bilo še obilo »domače« zabave.

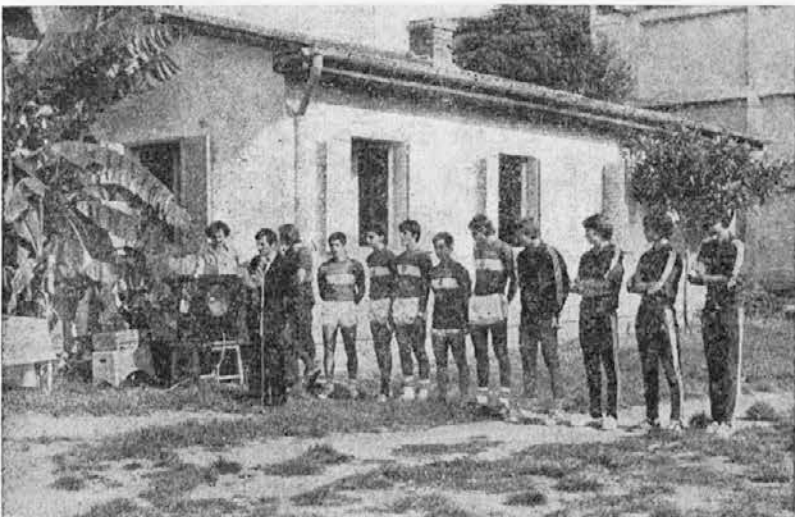

Na slavnostni seji DS DO prejema Marko Antolovič priznanje za uspešen ulov

Zimska veslarna v VK ARGO

V soboto 8. septembra popoldne je bila v veslaškem klubu Argo majhna slovesnost, ki pa pomeni veliko pridobitev za veslaški šport v Izoli, pa tudi na naši obali, republiki in državi. Saj se je že letos ponovno izkazalo, da so Argovi veslači tako dobro trenirali, da so osvajali na republiških, zveznih in na tekmovanjih izven Jugoslavije visoka priznanja. Svoje uspehe pa so kronali še s postavitvijo temeljnega kamna za izgradnjo

zimske veslarne. Njihovi načrti so velikopotezni, saj pričakujejo, da bo veslarna zgrajena že v naslednjem letu. Otvoritev naj bi bila v mesecu maju, tedaj ko so Argovci gostitelji na istrski regati. Istrska regata postaja pomemben športni dogodek na obali. Klub je leta 1965 prvič gostil sedem domačih klubov z 52 čolni in 160 tekmovalci, danes pa prihaja na istrsko regato okrog 20 klubov, ne samo iz Jugoslavije, temveč tudi iz Italije in Avstrije.

Ob postavitvi temeljnega kamna za novo veslarno v klubu Argo

Tako so istrske regate postale most mednarodnega sodelovanja športnikov in dobiva takšno vsebino, da postajajo vzor za dobro sosedsko sodelovanje med državami z različnimi družbenimi sistemi, mednarodnim položajem in opredeljenostjo, kot je dejal na otvoritveni svečanosti ob polaganju temeljnega kamna Janez Jug, predsednik veslaškega kluba v Izoli. V svojem govoru je omenil pomen veslaškega športa, saj živimo ob morju, ki nam daje možnost za razvijanje tega športa. Veslaški klub se je začel v Izoli razvijati po prvi svetovni vojni, klub se je imenoval Pullino, kasneje pa so ga preimenovali v veslaško pomorsko društvo Giovanni Delisse. Uspehi so se začeli za izolske veslače že tedaj, ko so začeli z delovanjem. Leta 1928 je izolski četverec osvojil prvo mesto na olimpijskih igrah v Amsterdamu. Od leta 1929 do 1934 je ista posadka osvojila na vseh evropskih prvenstvih najvišje naslove, 55-krat zapored so stopili na zmagovalno stopnico v mednarodnih regatah. Tudi po vojni so izolski veslači dosegali uspehe. Leta 1959 je na svetovnem prvenstvu v Poznanju ženski četverec osvojil šesto mesto, dve leti pozneje pa so se povzpeli še za dve mesti višje. Uspehi so so vrstili za uspehi, vsako leto je pomenilo za Argove veslače leto novih pridobitev in uveljavljanja na raznih regatah. Vmes so bili

tudi časi, ki niso bili rožnati za klub. Menjale so se generacije športnikov in vsak odhod enega od dobrih športnikov je predstavljala vrzel, ki jo je bilo potrebno zapolniti z novimi mladimi športniki — veslači. Kljub vsem težavam, kadrovskim, prostorskim in finančnim se je klub razvijal in v njem se vzgajajo mladi športniki, ki dosegajo nove in nove rezultate na regatah.

Na koncu svojega govora se je predsednik kluba zahvalil matični organizaciji HP Droga Portorož, tozdr Argo, katere ime ponosno nosijo napisano na vseh regatah in s svojimi športnimi uspehi opravičujejo ime, ki ga nosijo »ARGO«.

Temeljni kamen za zimsko veslarno je položil predsednik SO Izola, Bruno Podreka, ki je začel klubu obilo uspehov na morju, veslačem pa še naprej poseganje po domačih in tujih priznanjih.

Podatki o zimski veslarni pa so naslednji: zavzemala bo 250 kv. metrov površine, dvojni bazen za 16 vesel. V tem prostoru bodo lahko veslači tudi pozimi, ko v zalivu brije mrzla burja vadili za naslednjo sezono tekmovanja.

Pa srečno in obilo uspehov jim želimo tudi mi, da bi se ime naše temeljne organizacije Argo še vedno pojavljalo na različnih krajih naše domovine in v tujini.

Delovanje oboroženih ladij

V sestavi partizanske mornarice je bilo v vojni več vrst ladij z različnimi nalogami. Vsi plovni objekti, ki so bili uporabljeni za bojno dejstvovanje na morju, so biti razdeljeni v dve glavni skupini: oborožene ladje — OL in patrolni čolni — PC.

Najvažnejše bojne naloge na morju so izvajale OL. Predstavljale so glavno udarno silo partizanske mornarice.

Od ustanovitve I. mornariškega odreda, v septembru 1942 pa vse do kapitulacije Italije so se partizani bojevali na morju z različnimi plovili — ladjami in čolni. Ta plovna sredstva niso imela stalne oborožitve, niti stalne posadke, ker orožja enostavno ni bilo, borci pa so morali biti pripravljene za bojevanje tako na kopnem, kot na morju. Pogoji vojevanja so narekovali tudi občasno potapljanje plovnih objektov zaradi skrivanja pred sovražnikom, stalna oborožitev pa bi takšne ukrepe otežkočala.

Kmalu po kapitulaciji Italije so partizani začeli uporabljati tudi večje ladje (ribiške ladje, trabakule ipd.), na katere so v začetku postavljali brez posebnih priprav težke mitraljeze 8 mm, namesto ščita pa so bojna mesta na ladji ogradili z vrečicami napolnjenimi s peskom. Takšne ladje so takrat začeli imenovati »oborožene ladje«, ki jih niso razlikovali po velikosti, ker so tudi čolne — leute, imenovali z istim imenom. Edina pogoja, da bi plovno sredstvo dobilo tak naziv sta bila, da imajo stalno posadko in stalno vgrajeno orožje. Do

konca 1943 je bilo vpisano v floto listo mornarice NOVJ samo nekoliko OL. Z nadaljnjim hitrim razvojem partizanskih enot v primorju in na otokih, je čedalje hitreje raslo tudi število OL, toda samo največje med njimi so dobile označbo OL in ustrezno številko. Tedaj so začeli razlikovati OL od PC, toda še vedno neuradno.

V januarju 1944 je štab mornarice NOVJ izdal ukaz po katerem so vse dotedanje oborožene ladje razdelili v dve kategoriji: oborožene ladje in patrolne čolne. Ta nova razvrstitev je pomenila začetek novega obdobja v razvoju partizanske mornarice. Čeprav so ladje bile pretežno lesene konstrukcije se je flota stalno krepila, ne samo številčno, temveč tudi povrstah ladij in po njihovi oborožitvi. Ker je bila takrat celotna naša obala razdeljena na šest POS-ev (pomorski obalni sektor), je bilo rečeno, da mora vsak sektor imeti najmanj eno flotiljo PC za izvajanje operativnih in drugih nalog v ekvatoriji svojega območja. Ker so OL predstavljale glavno udarno silo partizanske mornarice, so bile podrejene neposredno poveljstvu mornarice NOVJ in so se uporabljale za izvajanje nalog na celnem jadranskem pomorskem bojišču. Štab mornarice jim je določal naloge, mesta za baziranje in izdajal druge ukaze za njihovo uporabo.

Naš NOB ni bil izjema po uporabi OL. Takšne ladje so imeli tudi v drugih mornaricah, zlasti v italijanski in nemški VM. Italijani so takšne ladje oboroževali in opremljali kot protipartizanske ladje, Nemci pa so pri-

Nadaljevanje na 9. strani

Nadaljevanje z 8. strani
pravljal posebnost ladje — zasede ali ladje — sipe. Ene in druge so bile po svojih taktično-tehničnih lastnostih podobne našim OL. Izkušnje iz uporabe OL v boju na morju so koristili v povojnem razdobju tudi borci narodno-osvobodilnih gibanj v drugih deželah. Vsekakor pa so taktiko uporabe, oboroževanje in opremljanje pri tem prilagodili svojim pogojem in možnostim. Z drugimi besedami, tradicija naših ljudi ob morju, večje koriščenje naravnih pogojev, večšina in hrabrost naših pomorščakov, ribičev in drugih primorcev, je pomagala, da naša partizanska vojna na morju ni imela primere v 2. svetovni vojni.

Mornarica je imela vsega skupaj 16 OL, ki so bile oštevilčene od OL-1 do OL-15. V maju 1945 sta bili opremljeni še dve in sicer OL-16 in 17, kateri nista sodelovali v bojih ter ju niso uvrstili v flotno listo. Glede na dejstvo, da je v NOB sodelovalo okrog 700 raznovrstnih plovil, izgleda čudno, da je bilo samo 16 OL. Razlog za to je zelo preprost, takrat enostavno ni bilo ustreznih ladij. Za OL so bile uporabljene predvsem ribiške ladje in sicer večje kočice in tunolovci, takšnih pa je bilo ob naši obali zelo malo. Od 16 OL je bilo 11 tunolovcev in koč, 2 motorni jadrnici, 1 jahta, 1 desantno-jurišni čoln in 1 stražarska ladja (70% so torej bile bivše ribiške ladje).

Večina OL je bila dolga do 20 m, široka do 5 m, hitrost od 8 do 9 vozlov. Bile so to sorazmerno majhne ladje, toda zelo čvrste, grajene so bile za jadranske hidrometeorološke pogoje, zato so zelo uspešno izvajale naloge tudi pri težkih pogojih, zlasti pozimi, ko pihajo pretežno močni južni in severni vetrovi.

Oborožene so bile izključno z zaplenjenim italijanskim orožjem, z mitraljezom 8 mm, 1 do 2 topa 20 mm za katere so morali izvajati dopolnilne okrepitve palube. Kasneje so na OL postavljali tudi 1 do 2 topa 40 mm in 1 do 2 mitraljeza 12,7 mm. Nekaj OL je imelo na palubi tudi minometalec 81 mm. Najbolj uspešni so bili topovi 20 mm, mitraljezi 12,7 mm in 8 mm.

Posadke so štejele 12 do 22 članov, odvisno od velikosti ladje in vrste oborožitve.

Razen ladijskega je imela posadka tudi osebno orožje: 1 do 20 puškomitraljeza, nekoliko brozostrelk, pušk in ročnih granat. OL so oboroževali in opremljali v partizanskih ladjedelnicah, zato je treba poudariti, da so pripadniki tehnične službe in drugi delavci kljub velikim težavam, pomanjkanju orožja, materiala in nadomestnih delov, vedno našli ustrezne učinkovite rešitve. Zaradi zaščite so oborožene ladje imele improvizirani »oklep« od dvojnega lesenega zidu, napoljenega s peskom ali gramozom. Bil je postavljen vzdolž cele palube, v višini od razme do palube. »Zaščitni zid« je bil postavljen tudi okrog poveljniškega mostu in okrog topov. Vsi ti ukrepi so dobro ščitili posadko od direktnih zadetkov. Na vseh OL so bile izvršene tudi določene pregraje in spremembe, umaknili so jambre, mreže, zaboje ipd., pobarvane so bile s sivo barvo, na premcu levo in desno pa so s črno barvo napisali označbo in številko ladje.

Navigacijska oprema je bila zelo skromna in pomanjkljiva. To pomanjkljivost so zlasti pri nočni plovbi nadomeščali z dobrim poznavanjem področja plovbe. Razpolagali so pretežno s sredstvi za optično zvezo (semaforske zastave, signalne zastave, svetiljke, kasneje tudi aldis in tajnoč-svetiljke in raketne pištole). Samo pri izvajanju bolj zahtevnih nalog, so na ladje dajali tudi radiofonične postaje ter »prave« radijske postaje.

Hrano so pripravljali na ladjah, po navadi so imeli enomesečne zaloge. Za nudenje prve pomoči je vsaka OL imela sanitet-sko omarico.

V vojni so OL izvajale sledeče naloge: ščitili so in vzdrževali pomorski promet, prevažali so enote, ranjence, begunce in vojni material; vzdrževale so zveze;

ogroziti pomorski promet in pomorske komunikacije partizanske mornarice.

V takšnih pogojih so utrpeli velike izgube: 3 OL so potopila nemška letala, 1 OL zavezniška letala, 1 OL so potopile nemške ladje in 1 zavezniške ladje, 1 OL je udarila v mino in potonila, 1 OL je nasedla, 1 je bila izgubljena ob trčenju in 1 OL je sovražnik zajel.

Na OL je izgubilo življenje več partizanskih pomorščakov. Največje izgube je utrpela OL-11 »Crvena zvezda«, ki je 1. aprila 1945 naletela na mino in življenje je izgubilo 14 članov posadke, 11 pa je bilo ranjenih. Po vojni so OL še nekaj časa ostale v sestavi JVM, nakar so jih vrnil pomorskemu gospodarstvu.

Tradicije OL danes nadaljujejo sodobne ladje naše VM. Ko

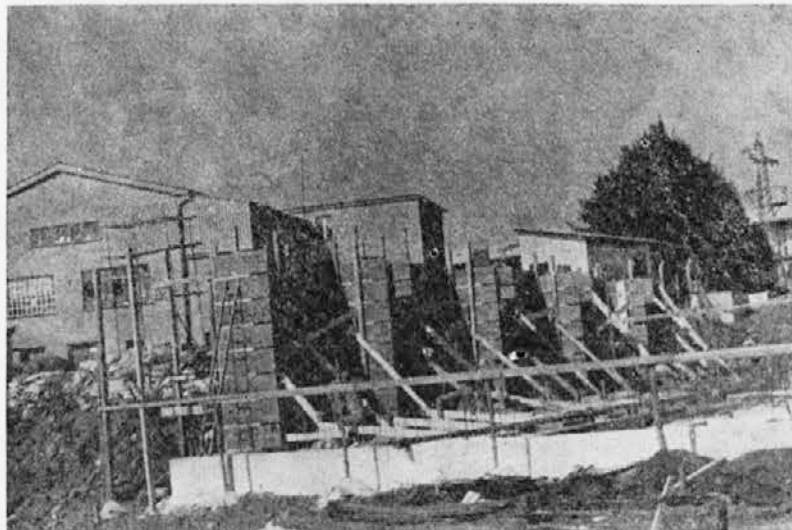
sodelovale so v desantnih akcijah in prepadih; vršili so prepa-de na sovražnikov pomorski promet in na položaje na obali in otokih; vodili so boj proti podobnim manjšim sovražnim ladjam, pomagali so pri protiletalski obrambi baze, sidrišča in konvojev. Poudariti je treba, da so mnogi izmed omenjenih nalog izvajali v pogojih zasedenosti teritorije ter pod izjemno neugodnimi vremenskimi pogoji.

V različnih akcijah so OL zajele 5 sovražnih ladij, več pa so jih poškodovali. Zrušili so 1 sovražno letalo in jih nekaj poškodovali. Največji prispevek so OL dale s tem, da sovražniku ni uspelo nikoli prekiniti ali resno

danee govorimo o OL se zavedamo, da njihovo oboroževanje, opremljanje, bojna uporaba in njihova organizacija, predstavljajo dragocene izkušnje pri obdelavi na razna vprašanja glede oborožitve, organizacije in uporabe OL, kakor tudi na to, kako se moramo pripravljati, da bomo vedno sposobni braniti svobodo in neodvisnost naše domovine.

Sedanje pomorske enote TO, med katere spadajo tudi ribiške ladje TOZD Riba bodo v teh izkušnjah vedno lahko našle odgovore na razna vprašanja glede oborožitve, organizacije in uporabe OL, kakor tudi na to, kako se moramo pripravljati, da bomo vedno sposobni braniti svobodo in neodvisnost naše domovine.

Egon Gorjan, kapetan fregate

V tozd Sudest se že temeljito pripravljajo na nove prostore. Povečali bodo proizvodnjo in skladiščne prostore

Obisk na Poljskem

Letos poleti je obalno-kraški sindikalni svet organiziral obisk naših delavcev na Poljskem. Tako kot vedno ob takih prilikah, so osnovne organizacije dobile sporočilo, naj izberejo takega delavca iz svoje sredine, ki je s svojim delom doprinesel delež v razvoju delovne organizacije. Iz tozd Delamaris je bil izbran Marčelo Blažina, delavec v elektro delavnici. Za njega je to še posebna nagrada, saj je bil vedno aktiven v delovni organizaciji in izven. Lani je proslavil še svojo pomembno obletnico, **30 let članstva v zvezi komunistov**. Za to je dobil posebno priznanje od sekretarja občinskega komiteja ZK v Izoli, letos pred odhodom v pokoj pa ga je doletela še posebna nagrada; potovanje na Poljsko. O tem potovanju pravi tovariš Blažina takole: »Presenetilo me je, ko mi je predsednik osnovne organizacije sindikata v tozd tovariš Miro Petelin povedal, da sem predlagan za potovanje na Poljsko. Vesel sem bil tega priznanja, saj mi je veliko pomenilo, čeprav sem ves čas svojega družbenopolitičnega življenja stremel za izpolnitvijo svojih nalog, ne pa za nagradami. Hotel sem pustiti za stroške denar, ki sem ga dobil za regres za dopust, pa mi je tov. Petelin povedal, da to ni potrebno.

Sprašujete, kakšni so moji vtisi iz Poljske?

Prijetni. Spoznali smo ljudi, ki se drugače obnašajo, kot pri nas. Vsi so disciplinirani, to se opazi po cestah in v trgovinah, kjer ni nobenega prerivanja in kričanja. Celotni otroci so navajeni na red, medtem ko pri nas tega nimamo. Ves čas potovanja po Poljski smo delali primerjave z našo državo na raznih področjih. Povsod sta red in disciplina, pogrešaj pa tistega prijetnega vzdušja, ki ga je pri nas dovolj, včasih z njim celo pretiravamo.

Ceste so lepe, 100 do 200 km samo ravnina, obdelana polja, polno živine. Toda pri njihovi prehrani se ne pozna to bogastvo, ker imajo živino predvsem za izvoz. Naš vodič nam je razložil, da pač nimajo drugega bogatstva za izvoz, zato jim predstavlja živinoreja pomemben prihodek v izvozu. Vodič Aleksander je bil zelo ponosen na svojo deželo, prav tako kot smo mi na našo. Presenetila, še bolj pa razveselila me je izjava, da je TITO tudi njihov, ne samo naš, da ga zelo spoštujejo in občudujejo kot voditelja in graditelja samoupravnega socialistične države.

Naš obisk na Poljskem je trajal 15 dni, Poljsko smo si ogledovali po naprej pripravljenem programu. Najprej smo si v Varšavi v glavnem mestu LR Poljske ogledali samo mesto — stari in novi del, — operno zgradbo, bivši kraljevi dvorec in pa geto, kraj kjer so stanovali Židje, ki so bili med vojno izseljeni in ubiti.

Na istem mestu stoji danes park, v parku pa velik spomenik iz materiala, iz katerega si je hotel Hitler postaviti spomenik. Sploh pa je Varšava polna spominskih obeležij, saj je bila med vojno delno porušena, po vojni pa so na istem mestu zgradili novo naselje v enakem slogu. Nadaljevanje na 10. strani

Obisk na Poljskem

Nadaljevanje z 9. strani kot je bilo pred rušenjem. Ne smemo pozabiti tudi na to, da se je v Varšavi rodil znani skladatelj Chopin, ogledali smo si njegov spomenik in rojstno hišo.

Med tem obiskom me je začudil odnos prebivalcev do vojske, saj smo med prisostvovanjem vojaške parade pri spomeniku neznanemu vojaku bili med malostevilnimi gledalci — predvsem otroci. Med vojsko in prebivalstvom se ne čuti nobena poveza.

Program bivanja je bil res izredno zanimiv. Tako smo potovali tudi v Gdansk, kjer so bile pomembne vojaške bitke in »srečali« smo se z morjem — Baltikom in moral sem pomočiti prst v vodo, da sem se prepričal, če je tudi tukaj morje slano.

Med zanimivostmi našega 15-dnevnega bivanja je bil tudi ogled koncentracijskega taborišča Auschwitz, kjer človek podoživi strahote druge svetovne vojne. Sam si taborišča nisem mogel ogledati. Ob spominu na preživete dneve me je stisnilo ob srcu in moral sem ven. Ko gledaš celice, raztrgane obleke, žico in točke, kjer so stražili pripadniki SS, se spomniš ponovno na grozote v naši domovini. V Auschwitzu je bilo zaprtih okrog štiri milijone zapornikov, le malo od njih je preživel strahote tega taborišča od plinske celice, poskusov z različnimi injekcijami in drugimi zdravniškimi poskusi, ki so jih izvajali na ljudeh namesto na živalih ter vsa dela, mraz, vročino in glad, ki so vladali v tem taborišču. Posebno usodo so v tem taborišču doživeli otroci in noseče ženske, za katere ni bilo usmiljenja, med prvimi so bili pokončani, njihove ostanke pa so uporabili za razne kemične sestavine, uporabili so lase, kožo, zobe...

Polni vtisov o grozotah v taborišču smo se odpeljali v Krakov, kjer smo si ogledali muzej v rudniku soli Wieliczka in sam rudnik, ki je 145 m pod zemljo, 7 km dolg. Poleg rudnika smo si ogledali tudi druge znamenitosti Krakova, med drugim tudi tovarno kozmetičnih preparatov. Tam je zaposlenih 1500 delavcev, 30% jih je v partiji. Zaposlenih je precej delavk, vendar delavcev primanjkuje. Kar me je še posebno presenetilo, je bila urejenost v tej tovarni in pa varčnost s katero se srečuješ na vsakem koraku. Prav tega pa pri nas še kako manjka, saj ne vemo ceniti stroškov, ki jih včasih povzročamo s svojim malomarnim delom. Ob odhodu iz tovarne, kjer se je z nami pogovarjalo vodstvo te tovarne, smo dobili še vsak svoje darilo, izdelke njihove tovarne.

Na našem 15-dnevnem bivanju v Poljski smo videli ogromno stvari, seznanili smo se z ljudmi, njihovimi navadami, kulturo ter spoznali njihove spomenike iz bližnje in daljne preteklosti, saj ima Poljska bogato narodovo zgodovino. Spomnimo se samo na knjige, ki smo jih prebirali o Poljski: Z ognjem in mečem, Mali vitez, Križarji.

Tako smo se vrnili spet nazaj na opravljanje naših nalog, toda bili smo bogatejši za spoznanja

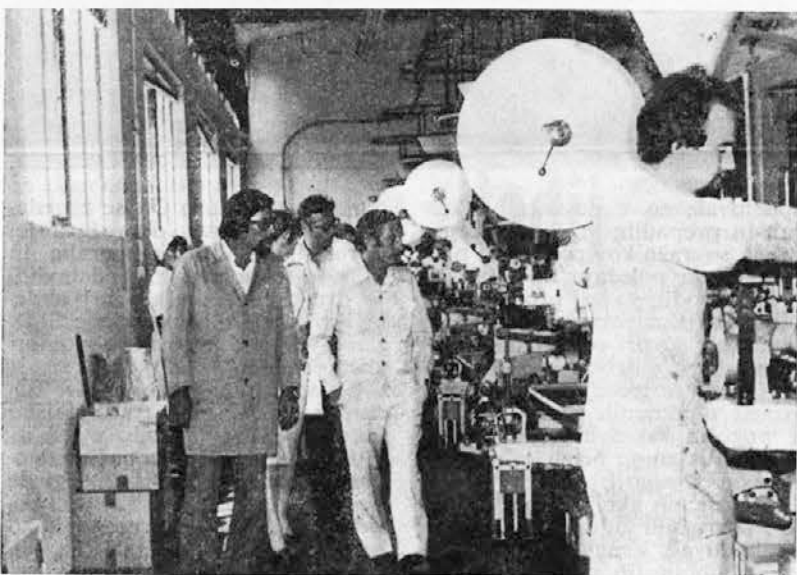
o delu druge države. Sedaj pa je bila pri nas na obisku poljska delegacija, ki nam je vrnila obisk, ki smo ga mi opravili pri njih. Tak način izmenjave delegacij je že nekaj let v navadi, sedaj pa se trudijo, da bi se številčnost delegacij iz obeh strani še povečala, saj mi gremo z veseljem na obisk v Poljsko, Polja-

ki pa želijo obiskati našo domovino, ki jim je po mnogostvom podobna, pa vendar tudi različna.

Na koncu se želim zahvaliti naši osnovni organizaciji sindikata in delavcem tozd, ki so mi omogočili ta prijateljski obisk v Poljski, ki mi je ogromno pomenil, bilo mi je priznanje za moje delo in zadnji prijetni obisk z ostalimi delavci iz delovnih organizacij, saj odhajam drugo leto v pokoj.

Posnetek udeležencev ekskurzije na Poljsko

V mesecu juliju je obiskal našo delovno organizacijo, tozd Začimba sejšelski predsednik Franc Albert Rene. V tozd so jih sprejeli naš glavni direktor Marcel Kralj, namestnik direktorja tozd Milan Petrinja, pomočnik glavnega direktorja za področje odnosov in splošnih zadev Veselin Kezunović ter predstavniki družbenopolitičnega in samoupravnega življenja v tozd. V imenu delavcev tozd je predsednika Reneja pozdravil predsednik delavskega sveta tozd Božo Kužel, v znak dobrodošlice mu je naša delavka poklonila šopek rož. Predsedniku so v kratkem predstavili delovanje naše delovne organizacije, še posebno pa tozd Začimba

REŠITEV ZDRAVSTVENE

Sedaj se mnogo razpravlja in govori o reorganizaciji zdravstvene službe. Naši občani izražajo pomisleke ob tem, da bi že sama reorganizacija pomagala pri boljšem delu.

Kako to rešiti. Predlog imamo. Da je Ivan »fest fant«, smo vedeli vsi, da je pa tako vsestransko uporaben, tega ne bi pričakovali.

Pred nekaj dnevi pa je bilo neki tovarišici v tozd Argo slabo in Jože je že hitel k telefonu, da bi poklical zdravnika.

»Počakaj, bom jaz pogledal,

SLUŽBE

kaj je,« ga ustavi Ivan in že začne ugotavljati puls, pogleda jezik itd., potem pa sam zgrabi slušalko in začne:

»Halo, je tam zdravstveni dom, tu Argo... Ivan pri telefonu. Ne ka tovarišica je nenadno zbolela. Pregledal sem jo in ugotovil, da je puls normalen, jezik brez posebnosti, mislim, da bo lažja oblika paralize.«

»Če si pa že vse opravil, pa ji izmeri še temperaturo,« se oglasi iz slušalke.

(Vzeto iz Naš glas iz leta 1966).

DZS

Delavcem naše delovne organizacije, ki bodo spodaj navedeni paket knjig naročili s spodnjo naročilnico, bomo obenem z naročenimi knjigami dostavili brezplačno še DARILNO KNJIGO:

(A) B. Čopić: DOŽIVLJAJI NI-KOLETINE BURSACA
260 str., pl.

Ena najbolj popularnih satiričnih povesti iz partizanskega življenja ali

(B) T. Green: TIHOTAPCI
276 str., pl.
Knjiga razkriva najbolj skrite silnice modernega tihotapstva.

1. MOJ OTROK — MOJA VSAKDANJA SKRB

Izčrpen priročnik, ki obravnava nego in razvoj otroka v prvih šestih letih življenja.

210 str., 190 din

2. J. Conrad: LORD JIM
Svojevrsten roman o morju in ljudeh, o kapitanu, ki v nesreči zapusti ladjo.

332 str., pl. 165 din

3. J. L. Harlihy: POLNOČNI KAVBOJ

Srhljiva pripoved o ljudeh iz roba ameriške civilizacije, po kateri je bil posnet tudi odličan film.

230 str., pl. 150 din

4. M. Sojar: VRTNE ENO-LETNICE

Dragocen priročnik za vzgojo okrasnih rastlin, ki bo dobrodošel vsakemu vrtničkarju, strokovnjakom v proizvodnji, pa tudi vsem, ki se na vrtnarski poklic še pripravljajo.

136 str., pl. 90 din

F. W. Deakin: MUSSOLINIJE-VIH SESTO DNI

Knjiga o zadnjem razdobju fašistične Italije in hkrati o zadnjem razdobju »surovega prijateljstva« — sodelovanja med Mussolinijem in Hitlerjem.

NAROČILNICA — NAŠ GLAS HP DROGA PORTOROŽ za DZS Ljubljana, Mestni trg 26

Podpisani(a):

naslov:

redno zaposlen(a) pri:

nepreklicno naročan paket petih knjig za din 855.— Račun bom poravnal(a) v osmih zaporednih mesečnih obrokih. Z naročenimi knjigami mi pošljite brezplačno tudi knjigo (vpišite knjigo A ali B).

Kraj in datum:
Lastnoročni podpis:

ZAHVALA

Ob izgubi mojega očeta BRE-ZAVSČEK AVGUSTA se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in za izrečene poslovilne besede na grobu našega dragega očeta.

PAVLIN NUSA